

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

Պերլը սարքը	պիւր տէ՛ֆայրը	իշի՛ն	2
ի՛ֆինի՛ն տէ՛ֆա	իշի՛ն		40
Ի՛ր առի՛թէյէ՛	գո՛նույ՛անը՛ն	պէ՛հէր սարքը	2
Չի՛նուտէ՛ տէրն	խոյի՛նէր	իլանա՛ր	իշի՛ն
	գարըրը	օլունա՛ր	

ԵԷՎՄԻ ՂԱԶԵԹԱ

(Ռոմանոսով)

Տախիլեէ Հավատարմաթընըն պատ-
գըյեթսի իլին սոն սահիֆէեէ միւրա-
ճաաթ օլունա :

($\mathbb{P}^1 \times \mathbb{P}^1 \rightarrow \mathbb{P}^1$)

Տախիլիկէ հաժարախաթընըն պա-
գըլիէսի իշին սօն սահիֆէեէ միւրա-
հաաթ օյունա :

լարը պաղլանման վե օլտըզ ճա միւնտ-
սիպ սուրէթտէ եւթըրըմը օլտարագ ,
պիր չատըր ալթընտա պուլմուշ , վե
գուրթարընը օլտան սատըզ քէլպին
տախի , մէրգուլուն եւնընտա եւթ-
մը օլտուղունու կէօրմիւշ տուր :

Այաթընտա մարտըն յճինճի կիւ-
նիւ Քարիստէ տէշէթիւր պիր ճիւն-
եթ վուգու պուլմուշ տուր :

Շէօլէթի Մօթէնեւ սօգաղընտա
Մարի Քէնթօլ իսմիւտէ վե 37 չաղըն-
տա պիր գատըն , իթի նէֆէր իւր-
մէթճի գալը վե պիր տէ , քէնտի-
սինին (եւնի Մարիսին) վաթիթի իթ-
միւշ օլտուղուն վե էվլատ մաղամըն-
տա սագլատըրը քիւշիւք պիր գըզ
իւէ իգամէթ իթմէթտէ օլուպ , պուլ-
տան ագտէմ պիր զապիթ իւէ վա-
գըթ կէշիւրմէթտէ իքէն , մուտի-
խարէն անըն էվլանմա իւղէրինէ ,
Մարի պիր տիկէր տէրիգալը իւէ
իւլթէթ բէյտա իթմիւշ , վե իշթէ
սըրտա ճիւնտէթի վագըա
գուհուրա կէլիւշ տիր :

Մէճնուլ ճանի , եարը կիճէեթ
պիր սաաթ գալարագ , Մարիսին խա-
նէսինէ կիրմի օլտուղու հալտէ , օ
կիճէեթ մէրգուլուն նէգտինտէ կէ-
շիւրմիւշ , վե եարը կիճէտէն օ սաաթ
սօնրա ուեւանմիւշ , վե վագը օլտան ի-
թիւթընտա ըաղմէն , Մարի ուեւ-
նարագ , մէրգուլուն արատըրը
սօրմաը իւղէրինէ , ճանի , տէրիգալ
պիւեւիւք պիր պըչագ իւէ մէգպու-
րէեթ հիւնուլ իթտիկիւտէն , Մարի
քէմալ տէշէթիւք գարիօլտընը պիր
թարաթընտ ըիւնաթ իթմիւշ , վե
պէսլէմէլէրինտէն պիրինին օտաւըյա
իթիպաթը պուլունան չանը իթիւ
տօղըն էլինի ուղթմաւընտա , ճա-
նի , իւք տարպէնի պիւլարէնին գ-
լունան էնտիրմիւշ , վե պատէճու ֆէվ-
գէլատէ պիր գուլվէթիւ պօղաղընը
քէմալ տիր :

Անճագ , Մարիսին օտա պէսլէմէ-
սի , մատամարըն ֆիղան ու ֆէր-
եատընը իշտիւրէթ , կէօմէկիւյէ մէր-
գուլունին եւթագ օտաւընտ գ-
մուշ , վե կէօրտիւկիւ մէնգարէտէն

տի չարը տէշէթ օլտարագ , ֆիրար
իթմէսինտէ , գաթիլ , օ պիւլարէնին
տախի աղգաւընտան եթիւիւք , պի-
րինճի մագլուն կիպի այնի գալիմ-
էթիւք վալմուշ , վե պու սուրէթիւ
Անէթ իրէմէթ իսմիւտէ պուլունան
օ գէվալը տախի մագլունէն եթէ
տիւշմիւշ , վե իշ եւաղընտա օլտա Մա-
րի նամ քիւշիւք գըզ , բաթըրտը-
տան ուեւանմիւշ , վե ֆագալթ սէս
պիւյէ չըգարմաւընտ վագըթ վիրմէ-
եթէթ , ճանի , օ պիւլարէնի տախի
թէլէթ իթմիւշ տիր :

Պու տէշէթիւ ճիւնտէթ , չօգ
չօգ 12-15 տագըզա իսմիւտա իթ-
միւշ , վե սէսիթէն վուգու պուլմուշ
տուր , չիւնք իսանէնին տիկէր միւ-
թէճիւրէրի , պագը խաթիթէն տեադ
սէպէրինտէն զալը պիր սէս իշիտէ-
մէմիւշ տիր :

Մարի Քէնթօլուն թուալէթ օտա-
սընըն իշէնինտէթի սուեւուն գըր-
մըզը օլմասընտ պագըլը իսէ ,
գաթիւրին , իշիւրի պիթիւրաթտէն
սօնրա , էլլէրինի երգաւարագ սա-
վալմուշ օլտուղու անլալըմիւշ տուր :
Խանէնին մօպիւրտաւընտա իթիւթ-
իւք միւշաճէտէ օլունմաթիւք գուլ-
լանմըն օլտան սիլաճ տախի պուլուն-
մալըն տուր :

Մարի Քէնթօլուն օտաւընտա պիր
չիթի մանշէթ պուլունուպ , պու-
նուն իշ թարաթընտա , ֆապիթա-
թօլուն իսմի կէօրիւլմիւշ , վե ման-
շէթ տիւլմէլէրինին իսթիւրտէն հէթ
իտիւլի օլտան հարթընտ , մէգպու-
րէնին օտաւընտան չըգտան վե պիր
ալըզ թարաթընտան եւաղըմիւշ օլտան
իւշ տէօրթ մէթմուպուն իսիւթ վե
մանշէթիւք ուլտուղուն թանգըթ ի-
տիւլի տիր :

Հասըր իտիւլէն թանգըթաթը իպ-
թիտալիւտէն , ճիւնտէթի մէգըիւ-
րէնին սէպէպի գաթիւք անլալըմ-
մաթըպ , վագաա մէրգուլունին սան-
տըրը ալըմըն իսէ տէ , պագը զի-
գըլմէթ էշեաղըյա խալի միգտար
ագլէսինին մէվնու օլտուղուն կէ-
թիւլմիւշ , վե թանգըթաթ տէվաթ
իթմէթտէ պուլունմիւշ տուր :

Թէհրանտան ալընան խապէրէրէ-
նէգարէն , պու աեթն ալաթըրտիւ
իւք կիւնէլէրինտէ , չէճիւր մէգըիւրտէ
չիտտէթիւ պիր սագլանագ պալա-
եւալ , միւթէմաթիւք 50 սաաթ տէ-
վաթ իթմիւշ , վե 470 խանէ երգըլըպ ,
պիր խալիլ նուֆուս տախի թէլէթ
օլմուշ տուր :

Խնիլթէրրա հարպիւե նէգարէ-
թի , ինիլիլթի թօրնու նէֆէրաթը ի-
շին Գանատաւան 3000 ընտ աթ սա-
թն ալըն տուր : Պու աթըլըն իւք
թէլէթիւք , ապիւրտէ վուգու պուլա-
նագ տուր :

Ձէթիւնտէն ալընան խապէրէրէ
նէգարէն , Գարատաղ հիւքիւմէթի ,
Գարատաղտա սաթին Արնալուտա-
րն սիլաճ թալըմալալըն մէն իշ-
լէմիւշ տիր : Տուրինտան Անթիւպ-
րիւք զալիւրէ իթրաթ իթմէթիւք տա-
խի եւաթա իտիւլի տիր :

ԱՅԵՐԻՆ ՍԱԲԱՐՆԱՍԸ

Գանըն թէմիլ եախօտ պօղուգ օլ-
մասընտան , պիւեւիւք նիւպէթիւք
սըհէթ եախօտ հէրնէվ խաթիւլիւք
զուհուր իտէր : Գան , վիճուտա
հէր կիւնա աճվալին սէպէպի տիր :
Եանի , մէվաթը մուգիւրէթի տէֆէ
իթիւրաթը օլմամագլըթտան , գան
թիւքէնմէթէ , քիւրի օլապիլիւր : Լա-
քին էօրիւն պու մէնպալըն քիւրի-
իլի , չօգ տէֆա , էն զիւտաթ իրագտա
օլտան աղգապալմընտան սիւրաթիւք վե
ինիլիւք իթտիկի կիպի , տիւգաթ-
սըլըթ , բիւլիւք , վե բէրիլ թուլ-
մամագլըթա տա հասըր օլուր :

Գանըն քիւրի օլմասընտ , հէրնէ սէ-
պէպի օլուր իսէ օլուն , պունտան
հասըր օլտան խաթիլիւք , տիկէ-
հէր սէպէպտէն հասըր օլտան խաթի-
լիւքէրտէն զիւտաթ քէսթիւթի վէլ
ճիւն ճիւն տիր : Պունալըն պալը-
նաթ ՍԸՐԱՃԱ օլուր , պունտան պիր
չօգ մուգիւր խաթիլիւքէր , եանի
Տէրինին տիւլըն վիրմէթ խաթիլիւք :

Էրի , Երլանճը , Սիլիլիւք , Գուպար-
թիւր չիւ , Երգաթ , վե պօղաղտա սըր-
նա չիւքիւլիւքէր , Էրգաթ , Թէմիւ-
եթ , Սաթիւթուլ , Թէնեւ , Էսիլիւք
եարա , Ձիպան , Ելի , Սիլիւր աղըրսը
Պօղաղ ուրու , Խըրաթըպ , Տէրի ի-
լիթի , վե Գէմիւք խաթիլիւքէրի գու-
հուր իտէր :

Սըրնաճտան , չօգ տէֆա , Միտէ ,
Պէօպը , վե Գարա ճիւլէր խաթիւ-
լիւքէր , Սարըլը , Պէլ աղըրսը , Սիւ-
տիւրմէթ , Հաղմ իթմէթ , Պասուր ,
Գարա սաթիւք , Սիլիւր չէթիւթի ,
Սարա , Երլէթ խաթիլիւքի , Իո-
թիւքա , Ձալիլիւք , Ումուլի գուլ-
վէթիւք , Նէղլէ , վե չօգ տէֆա
էրիւթալ զալիլիւքէր , չօգ տէֆա
կէօզ վե գուլաթ խաթիլիւքէր , վե
տիկէր պունալըն միւմաթիլ խաթիլ-
իւքէրի գուհուրա կէլիւր :

Գատընտա Ձապիւթ , Գուրըր-
լըթ , Գուրօղ , Պէլաթ հալիլ , Բաճիւ-
տիւլմէթ , Էսիլիւք , Երլէթ , ինիլիւք
սըլըթ վե էմաղըն սալիւք վե սըրնա
մէլիւթաթընտ ալեամէթ տիրէր :

Փիւնիլի իլլէթի , վե ճիւլալ իսա-
թալըլը , գանըն զէհիւրէնմէսինին
էն չէտիւտ ալալիւթտէն օլուպ , սը-
րնա խաթիլիւքիւքին էն մուլա-
թալըն մէնպալըն տիր :

Իլի թըպալ , պու խաթիլիւքէ-
րին Էսաթին թէտալիւք իշին պիր
տէվա թալիւք իտէր քի , պու տէ-
վա , զէհիւրին գուլվէթիւք քէստիւ-
տէն պալաթ , զէհիւրին գանտան տա-
խի տէֆ իտէր : Գան թէմիլիւքիւք
հալտէ , սըրնա խաթիլիւքիւքին ա-
լեամէթիւքի միւնտէֆի վե սըհէթ
իտաթ օլուր : Պու տէվա , ԱՅԵՐԻՆ
ՍԱԲԱՐՆԱՍԸ տուր :

Պու թէլպիւք օլունմագ մուալիւք
միւնհաթըն պիւլէ մախսուս օլտան
պիր սուրէրտէ թէրիլիւք իտիւլիւք
տիր : Պու պապտէ խալիս Հօնտիւ-
րա Սաթըրնաթ գուլլանթօրուլ ,
վե պունու Սարը Գարտան , իսթիւր-
նա վե Սունտարալի իւլ գարընտ-
րէթօրուլ , թըպալ խաթիլիւքիւք

ֆիլիլիւք տէ միւթէպէր օլտան մէգ-
քիւր օլլարտան վե սալիւք քէօթիւքի
տէն մուալաթիւք ֆէնիլիւք իլէ թէն-
գուլվէթիւք իլի , իտար իթտիւրիւք
վե չիլիւք վիւթի խաթիլիւքի իլըաթ
իտիւք , վե ֆէնիլի քիւթա վաթիւթա-
սըլա իտիւք տը թօթալիւք է տը
Փէր իլէ պիւլիլիւքիւքի Պու սու-
րէթիւք , մէգըիւք թէլիւքիւքիւք պէ-
հէրինին գուլվէթի թըպալիւքիւքի-
այնի տէրիւքէն իսթիւքալ , վե գա-
նը թէմիլիւքիւք վե գուլվէթիւք մէ-
կէ մախսուս ֆիլիլիւքիւք միւթիւթ
պիր թէրիլիւք թէլիւքի իտիւքիւքի :

Պու մուալիւք , իսթիւքալ վե էն-
դաթըլտա պուլունուր : Տօղթօր
Այլէրին իլաճըլընտ մէրքիւք ու-
մուլիւք , Տէրսաթաթիւք Գարաթա-
տա ճալի գաթընտ սօգաղընտ 13
նիւմէթօլու Ս . Մ . Միւնտանըն Ամէ-
րիլիւք մաղաղտա տուր :

ՈՒՄՈՒՐԻ ՍԱԲԱՐՆԱՍԸ

Գալաթտա Գօմիւթ խաթիւք տը-
գա գաթընտ իթիւթալիւք Տէլ-
միւր-խան Ե . Լ

Իշպու մաղաղտա ըիւթաթա ճա-
րի օլտան ումուլիւքիւքի իւղէրինէ
էմի իլէ ալըմսթիւք իտէր , վե էվ-
րօթանը գուրալը քէպալալը , պալ-
ըն Սաթաթիւք , Համպուրի , Պունշ-
վիւք վե Մէլիւքիւքի չէհիւրէրինին
ֆիլիլիւքիւք մէնպալըն պիւլիլիւք-
րի , վե Շարթ տէմիւք քէլ հիսթիւքի-
նին պալաթի Օսմանի թարաթընտան
իթրաթ օլունտան մուալաթաթ քրօնս-
լէրի (ֆիւթաթ թէլմիւք) 5 զրուշա օ-
լարագ ֆիւթաթ օլունտուլու կիպի
մաղաղալի մէգըիւքի միւրնաթաթ օ-
լունտաթ , թէմիւք իտիւթիկի հալ-
տէ , գուրա քէլիւքիւքի , Էրնէ
5 զրուշա օլմագ իւղիւք , մէգըիւք
հիսթիւքիւքի ալը տախի մուլալիւք
թէն վե Էսանէրէս վէրիւք , սալ-
լարտա վագը օլմագա սիւրալընտ
տախի վագթ ու զէմալընտ իւրա
գըլընտ :

Անթիւն Լօնտարտա իգամէթէն տալի քէնտիւքին վագը օլմուշ
օլտան հիւքաթէն խաթըլմագտա իտի :

Տիւլէն , պու սէօղլէրի իշիթմէսի իւղէրինէ , պիւթիւք պիւթիւք
բուսուլաթը չալըրտը , վե հէեճանը , անճագ եարմ սաաթտա կէշ-
մէթի , իլէն , վուգուաթըն նաթը ճէրէեան իթմիւշ օլտուղունու
նագլ իլլէմէսին թէլիւք իթտիկի սըրտա , զանն իտէրսին քի հիտ-
տէթիւքին նալի կէօղլէրինտէն գըլընտ չըգըթօրու , վե սիմաթ
պիւթիւք պիւթիւք ալթիւթ օլմուշ իտի :

Բիւր , չալալ թար-ա-Մօրուն տիւղէ նաթը իսթի կէլիւք օլ-
տուղունու , վե պու թէսաթիւքիւքի նէթիւքէրինի տիւլէն հիւքա-
եթ իթտիկի էնաթտէ , հիւ պիր նօթաթը գալըրմաթը , վե պատէ-
հու քէնտիւքիւք տիւք պէ յիւնտէ ճէրէեան իթմիւշ օլտան միւքալ-
մէեթ սըրա կէլիւքտէ , պու միւքալմէեթի տէ , կիւեա տիւք իլէ
քէնտի թարաթընտան կէօնտէրիլիւք օլտան պիր մէմուր արատընտ
ճէրէեան իթմիւք տիր կիպի նագլ իթտի :

Տիւլէն , քէմալ թէհալիւքիւք իշպու հիւքաթէն տիւլէտի , վե
էլլէնին տօղընտա էմիլիւքիւքի քէմալիւք պուլունտուլու ճիւլէթ-
լէ , օլ խուսուստա հիւ պիր իթիւրաղտա պուլունտաթը կիպի , հիւ
պիր չիւպէն տախի կէօթէրմէտի :

Հալտուտ գարը , հիւքաթէնիւք պիւթիւքիւքիւք , մատաթ տը
Սէրտէյլ , տէրին վե ուղուն միւտաթի տիւլիւքիւք տալաթ , վե
պու արա գըզը , մէրգուլունին պիւթիւքիւքի գաթի իթմէտի , Պատէ-
հու տիւլէն :

— Խալի , քէնտիւք մաղաղալ տա իթմէթ , վե մատէմի լագըմ
տըր , տիւլէն օլմագտան ֆարիլ կէլիւքի , հալ պու քի Մ . տը Սէր-
տէյլտէն ինիլիւքաթընտ ալմագ նիւթիւքիւքի կէրի տուրաթմա , տէտի :

— Նէ օլտա :

— Գըլըմ , պու ինիլիւքաթ , սիլիւք սէրվէթիւքի հասըլ իտէ-
ճէթ տիր :

Տիւլէն , եալընը ֆէվգէլատէ սըրալարտա էլլէնի գըզմ տէյի
թէսիւքի իթտիկիւքի , Բիւր , տիւլէն պաղը վէլիւք իֆատաթտա
պուլունտաթընտ անլաթ , վե պիւնապէրին ճէվապա աղալ պիրլէ ,
— Վալիտէ , Նէ տիւլէթ իթիւքիւքիւքի անլաթաթօրու , տէտի :

— Էլլէն , հըրտը չանընը վաթ մը տըր :

— Մալտաթ , հըրտը չան սիլիւք պանա ինիլիւքալ իթմիւք տիր :

— Բէթ իլի , ճէսաթիւքիւք տէ վաթ մը տըր :

քի պու գաթաթը մաթիւք քէպի կէօրիւքիւքի վե տիւք , քէնտի
մաղաղաթիւք ագտը իղտիւք մէլ իլլէմէթ արգուսինտէ պուլունտուլու
վե սիլիւք պու իղտիւքաթ մանի կէօրտիւքիւք էնիլտէն , սիլիւք գարը
աղիւք վե թէսիլիւքի նագալիլ պուլը ու առալվէթի մուլթիւք օլ-
մուշ տուր : Միւրիւք գէման իլէ , պու առալվէթ պիւթիւքիւք օլուպ ,
զիւքա զէվէթիւք քէնտիւքի ֆէլաթի վե մուսիպէթիւքիւքի սէպէպի
եթիկաթէսի սիլիւք առալ իլլէմիւք տիր : Պու հալտէ , թարաթընտան
Մ . տը Սէրտէյլ հագընտա իլլէթը թէվէճիւք իտիւքիւքի իթիւք-
նիլ , Խալի , պու միւլէթի տէյի տիր : Տիւլէ , սիլիւք նամուսուլ
իթմէթի , եալընըլը վե մաճուպիւքի իլլէնտէ եալմագլընտ , վե
սաթիւք պիր իսթ թանթընտա նամուսուլընտուլու , տէրտէրի-
նիլի վե մէյիւքիւքի իլլէթի կէլլէմէթ , սիլիւք մաճըլմագլընտ ,
Պունտիւք պէրապէր , պէլլի սիլիւք հըրտը չանընը , վե պէլլի առա-
վէթիւք , քէնտիւքիւք պիր եագընըլը արգու իթմէթիւքի սիլիւք թէլ-
վիլ իթմէթտէ տիրլէր : Սիլիւք պիր տէֆա տաճա , տիւլէն տը Սէր-
տէյլ օլմագլընտ իթիւքիւքիւքի վէլ հասըլ իթիւքիւք պիր իղտի-
վաթ իլէ , օթուլ սէնէ էվլէլ իլլէնտի օլտան իլլէթաթ Մ . տը Սէր-
տէյլիւք սիլիւք աթիլ իթմէթիւք , վե եախօտ տաճա տօղընտ , սի-
լիւք պիւսուլ թանթընտա , քէնտիւքիւք գալալաթիւք օլմասընտ գա-
պուլ իլլէմէթիւք իթիւքիւքիւքի , նաթըլ իթիւքի տէֆա իղտի-
վաթընը վուգուլտէն , պաղը քիւնէլլէրին պու միւլալագտա պու-
լունտաթաթընտ տէրեթա տըր : Սէյլիւք , պաղիւքիւքի , վե էֆ-
թաթ ու իտաալաթընտ պուլալ տէյիլ մի տիրլէր :

Տիւլէն , Բիւրտու քէմալ տիւքաթիւք տիւլէթի օլտուղուն ճի-
հէթիւք :

— Էվլէթ , տէյի ճէվալ վիրտի :

— Իմտի , չիմտի տախի պու խուսուսա չարէ արաթալըմ , տէտի
էլլէն :

— Էվլէթ , էվլէթ :

— Պաճընը իթտիկիւք եագընընտ եալընը սիլիւք արգու իթտի-
կիւքիւք , առալվէթիւքի կիւլվէթիւքիւք , վե իղտիւքաթընտ ին-
րաթընտան սօնրա տախի առալվէթիւքի պէլլի իթմէթիւք , մէրաթ-
նըլա էրմէթ չալըմալընտ : Փիւլաթը , տիւլէն նէգաթիւքիւք կէթիւ-
մէթ , վե անըն սիլիւք գարըն օլտան խուսուլէթիւքի պէրթաթիւք իթ-
տիւքիւք իւղէն տիւլէթիւք օլտուղունուլ թէտալիւք , զաթիւք միւնտ-
սիլիւք իտի , իլլէն սիլիւք գուրթաթընտ , մուհաթաթա վե թէլիւքիւք
Գ . 144

